

**Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut
Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq
Mimi Karlsen**

**Utoqqarnik sullissisut isumasioqatigiinnissaanni tikilluaqqusilluni oqalugiut
Katuaq, Nuuk – ullut 27.-29. november 2012**

Tamassi tikilluaritsi.

Isumasioqatigiinnissamut matumunnga soqutiginninneq taama angitigisoq takullugu nuannerpoq. Inuit katillugit 80-it sinneqartut nunatsinnit tamarmit illoqarfinneersut nu-naqarfinneersullu peqataapput. Utoqqarnik sullissisuususi assigiinngitsorpassuarnik ilinniagaqarlusilu suliffeqarput; aamma sinerissami utoqqaat peqatigiiffiisa sinniisuu-titaannik kiisalu utoqqaat peqatigiiffiisa kattuffianni siulersuisunit peqataasoqarpoq.

Utoqqarnut tunngasut pingaartillugit sulissutigineqarnissaat Naalakkersuisut 2009-mili anguniagaraat, kissaatigaarpummi utoqqaat ilisimasaat iluaqutigineqassasut aammalu utoqqaat naleqartitaat ileqquilu ataqqineqassasut. Utoqqaat inuupput qa-ngaaniilli naleqartitanik oqaatsitsinnillu tammatsaaliuinissami pingaaruteqarluinnartut, aammalu qangamut, maannamut siunissamullu qilerutaasutullusooq ittut.

Nunatsinnit tamarmit utoqqarnik sullissisunut aqqissuussamut matumunnga assi-giinngitsunik saqqummiussuiffiullunilu sammisaqarfiusussamut tikilluaqqusinnaagas-si nuannaarutigaa.

Utoqqaat pillugit periusissap, sapaatip akunnerata ataatsip matuma siornatigut Inat-sisartunut saqqummiunneqarami akuersaarluarneqartup saqqummiunnissaa qilanaa-raarput.

Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasut pillugit siulittuutaasa takutippaat inuiaqatigiinni utoqqaat amerlisussaasut. Utoqqaat tassaapput nunatsinni atugarissaarnissamut su-leqataasimasut, utoqqanngornerminnilu aningaasaqarnikkut toqqissisimallutik atorfi-saqartitaminnik sullinneqarlutillu atugarissaartinneqartussat. Inuit inuussutissarsior-sinnaasut amerlissutissaat utoqqaat amerlissutissaannit annikinnerusussaavoq, utoqqarnillu atugarissaartitsiinnarnissaq akissaqartikkumallugu aningaasatigut unam-milligassaqarpoq.

Unammilligassat tamakku Naalakkersuisut utoqqaat pillugit periusissakkut sammi-vaat, toraagassallu inuiaqatigiinni utoqqartatsinnut iluaqutaasussat ineriartortitassat tikkuussiffigalugit. Naalakkersuisut takorluugaat tassaavoq utoqqaat aalajangeeqa-taaffigisaminnik akisussaaqataaffigisaminnillu inuunerissuunissaat, utoqqartullu nale-qartumik inuuneqarnissamut sullinneqarnissaq pisariaqartitaat inuiaqatigiinnit neqe-roorutigineqassasoq.

Siunissami unammilligassat innuttaasunut ammasumik pissuseqartumik ingerlanneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat, kissaatigalugulu utoqqaat pillugit periusissamik, innuttaasut inuunerup pitsaasup qanoq ittuuneranik isumaqarfiginninnerannut naapertuunnerpaamik ilusilersuinissaq. Taamaattumik innuttaasut kissaataat pisariaqartitaallu paasiumallugit utoqqaat misissuiffiqineqarnerat Naalakkersuisut suliaritippaat. Misissuinerup inernerisa ilaat kingusinnerulaartukkut ullup-qeqqa sioqqullugu saqqummiunneqartussaapput.

Neriuppunga utoqqaat pillugit periusissaq utoqqarnut iluaqutaasussanik ineriartortitsinissamut ataqatigiissaarinissamullu sakkussatut najoqqutassatullu atorneqarsinnaassasoq. Aammattaaq periusissap, inuiaqatigiinni utoqqartatta inuunerissaarnissaannik naleqartumillu inuuneqarnissaannik qanoq qulakkeerinerusinnaanerput pillugu isummersuutaalluni, peqataasut angusaqarfiulluurtumik oqallinnissaannik kinguneqarnissaa neriuutigaara.

Tamannamiuna ilaatigut pissutigalugu isumasioqatigiinnissaq manna kommunit ingerlatsiviinit, KANUKOKA-mit, angerlarsimaffinni ikiortinit, utoqqaat illuinit, napparsimmavinnit ilinniagaqarfinnillu, - aammali mininnagit, utoqqarnit namminernit peqataaffiqineqartoq ingerlatileripput.

Suliassaqarfiit assigiinngitsut suleqatigiinnerat pitsaasoq utoqqarnik sullissilluarnissamut, suliamut piginnaasaqarluarluni sulinissamut aammalu naammaginartumik sullissinissamut pingaaruteqarluinnartuuvoq. Taamaammat ilinniakkagut apeqqutaatinnagit, suliffigut apeqqutaatinnagit, misilittakkanik paarlaateqatigiilluta attaveqatigiillutalu suliagut pillugit oqaloqatigiittarnissarput pisariaqartipparput. Ulluni ukunani taamaalioqqullusi tamassi kajumissaarpassi.

Qujanaq

**Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling
Mimi Karlsen**

**Velkomsttale ved seminar for ansatte til ældre
Katuaq, Nuuk – den 27.-29. november 2012**

Velkommen til jer alle.

Det er glædeligt, at der er så overvældende interesse for dette seminar. I alt deltager over 80 personer fra byer og bygder i hele landet. I repræsenterer mange sektorer og arbejdspladser, som i det daglige arbejder med ældre; der deltager også repræsentanter fra lokale ældreforeninger samt fra bestyrelsen for sammenslutningen af ældreforeningerne.

Naalakkersuisut har haft ældre som prioriteringsområde siden 2009, fordi vi ønsker, at der skal tages vare på de ældres visdom og udvises respekt for de ældres værdier og normer. Ældre er ressourcepersoner i forhold til bevarelsen af de traditionelle værdier, sproget og som bindeleddet mellem fortid, nutid og fremtid.

Det er en glæde at byde velkommen til dette landsdækkende arrangement for ansatte til ældre, som omfatter forskellige oplæg samt workshops.

Vi glæder os til at præsentere ældrestrategien, der blev præsenteret til og modtaget positivt af Inatsisartut for en uge siden.

Det fremgår af Grønlands statistiks befolkningsfremskrivninger, at samfundet i dag står overfor en stigning i andelen af ældre. Det er ældre, som har bidraget til vort lands velfærd og som skal sikres en økonomisk tryk alderdom med den omsorg og velfærdsydelser, de har behov for. På baggrund af denne stigning i andelen af ældre, som ikke modsvares af en stigning i andelen af erhvervsaktive, indebærer det økonomiske udfordringer fortsat at bevare de velfærdsydelser på ældreområdet, som er ønskeligt.

Naalakkersuisut har med denne ældrestrategi taget disse udfordringer op og sat nogle pejlemærker for den videre udvikling til fordel for de ældre i vort samfund. Naalakkersuisuts vision er, at ældre gennem selvbestemmelse og medansvar har et liv med kvalitet, og at samfundet tilbyder den omsorg, der er nødvendig for at leve et værdigt liv som ældre.

Naalakkersuisut ønsker at møde fremtidens udfordringer med åbenhed overfor borgerne og ønsker at udforme en ældrestrategi, der i så høj grad som muligt, stemmer overens med borgernes tanker om det gode liv. Naalakkersuisut har derfor foretaget en undersøgelse blandt ældre for at afdække borgernes ønsker og behov. Dele af resultaterne fra undersøgelsen vil blive præsenteret lidt senere denne formiddag.

Jeg håber, at ældrestrategien kan være et redskab til udvikling, koordinering og som rettesnor for en ønsket udvikling til fordel for de ældre. Desuden håber jeg, at strategien vil skabe en kvalificeret dialog mellem alle relevante parter om, hvordan vi bedst sikrer et aktivt og værdigt liv for ældre i vort samfund.

Det er blandt andet derfor, at vi holder dette seminar, som har deltagelse fra kommunernes forvaltninger, KANUKOKA, hjemmehjælpen, alderdomshjem, sygehuse og uddannelsesinstitutioner, - for ikke at glemme de ældre selv.

Et velfungerende tværfagligt samarbejde er en af de væsentligste forudsætninger for en god service overfor de ældre, en fagligt velkvalificeret sagsbehandling og et tilfredsstillende omsorgsarbejde. Vi har derfor brug for at tale med hinanden på tværs af sektorer, på tværs af arbejdspladser, udveksle erfaringer og danne netværk. Jeg vil opfordre alle til at bruge disse dage til dette.

Qujanaq